

BİNGÖL ISSN: 2147-5679
2021/1
ÜNİVERSİTESİ
YAŞAYAN DİLLER ENSTİTÜSÜ
DERGİSİ Yıl/Year: 7 Cilt/Volume: 7 Sayı/Issue: 13

BİNGÖL ÜNİVERSİTESİ YAŞAYAN DİLLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

Yıl/Year: 7 Cilt/Volume: 7 Sayı/Issue:13

ISSN: 2147-5679

Sahibi / Owner

Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Adına

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Bedeva

Editör / Editor

Dr. Öğr. Üyesi Zafer AÇAR

Editör Kurulu

Doç. Dr. Bedrettin BASUĞUY

Dr. Öğr. Üyesi Hemin Omar AHMAD

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Bilal TOLAN

Dr. Öğr. Üyesi Ayetullah KARABEYESER

Dr. Ömer DELİKAYA

Arş. Gör. Adnan AYDINTÜRK

Dergi Sekreteryası ve İletişim /

Secretary of Journal and Communication:

Enstitü Sekreteri Sadrettin BEKİ

Dergi Yazışma Adresi / Correspondence Address

Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Müdürlüğü, 12100-Bingöl

Telefon: 0426 216 00 42

Faks: 0426 216 00 42

Enstitü e-posta: yasayandillerenst@bingol.edu.tr

Dergi e-posta: bingolyasayandiller@gmail.com

Dergi Tasarım ve Uygulama / Magazine Design

Şemal Medya Tasarım Ofisi

Yayın Kurulu ve Danışma Kurulu Editorial Board and Advisory Board

Prof. Dr. Abdulaziz BEKİ, Bingöl Üniversitesi
Prof. Dr. Abdulaziz HATİP, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Abdullah KIRAN, Muş Alparslan Üniversitesi
Prof. Dr. Abdullah ÖNALAN, Siirt Üniversitesi
Prof. Dr. Celilê Celil, Instut für Kurdologie, Awisturya
Prof. Dr. Edip ÇAĞMAR, Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan ÇİFTÇİ, Bingöl Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan TANRIVERDİ, Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet BARCA, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet BİLEN, Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Mahfuz SÖYLEMEZ, İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Metin YİĞİT, Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa AGAH, Bingöl Üniversitesi
Prof. Dr. Mychael CHYET, Washington Library, USA
Prof. Dr. Nesim DORU, Mardin Artuklu Üniversitesi
Prof. Dr. Nusrettin BOLELLİ, Bingöl Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan BAŞARAN, Bingöl Üniversitesi
Prof. Dr. Salih AKIN, Rouen University, France
Prof. Dr. Seyid Ahmed PARSA, Kurdistan University, İran
Prof. Dr. Yadgar Rasool, Selaheddin University, Iraq
Doç. Dr. Abdulcebbar KAVAK, Karabük Üniversitesi
Doç. Dr. Abdurrahim ALKIŞ, Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Abdülhadi TİMURTAŞ, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet KAYINTU, Bingöl Üniversitesi
Doç. Dr. Ayhan TEK, Muş Alparslan Üniversitesi
Doç. Dr. Canser KARDAŞ, Muş Alparslan Üniversitesi
Doç. Dr. Bedrettin BASUĞUY, Bingöl Üniversitesi
Doç. Dr. Ercan ÇAĞLAYAN, Muş Alparslan Üniversitesi
Doç. Dr. Hayrettin KIZIL, Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim USTA, Bingöl Üniversitesi
Doç. Dr. M. Zahir ERTEKİN, Bingöl Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet YAZICI, Bingöl Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa GÜNERİGÖK, Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa ÖZTÜRK, Mardin Artuklu Üniversitesi
Doç. Dr. Vecihi SÖNMEZ, Dicle Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Asoos M. Qader, Lehrstuhl für Altorientalistik, Universität Würzburg, Almanya
Dr. Öğr. Üyesi Hemin Omar AHMAD, Bingöl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ASLAN, Mardin Artuklu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf AYDOĞDU, Bingöl Üniversitesi

-
- Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisi yılda 2 kez yayımlanan, ulusal hakemli bilimsel bir dergidir.
 - Yayımlanan yazıların her türlü hukukî ve bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir.
 - Derginin her hakkı saklıdır. Dergide yayımlanan yazılar kaynak gösterilmeksizin kullanılamaz.

Bu Sayının Hakemleri / Reviewers of the This Issue

Doç. Dr. M. Zahir Ertekin, Bingöl Üniversitesi

Doç. Dr. Canser Kardeş, Muş Alparslan Üniversitesi

Doç. Dr. Tareq Mohammed Awrahim, Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk Elaltuntaş, Bingöl Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Aydoğdu, Bingöl Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Gider, Bingöl Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi İsmail Söylemez, İnönü Üniversitesi

Dr. Naz Ahmad Saeed, Kerkuk University

Dr. Yakup Aykaç, Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. Zülküf Ergün, Mardin Artuklu Üniversitesi

Dr. İbrahim Dağılma (2), Bingöl Üniversitesi

Nurettin Ertekin, Hakkari Üniversitesi

İlyas Sayım, Muş Alparslan Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

EDİTÖRDEN..... 07

**BERAWIRDKIRINEK LI SER QESÎDEYA AVÊ YA
FÛZÛLÎ Û HELBESTA EY AV Û AVÊ YA FEQİYÊ TEYRANÎ
JI ALİYÊ HÊMANA AVÊ VE**

Fahri KARACA.....9-35

رێبهری دۆسیه‌ی کارگێڕیی زانا و ناودارانێ کورد له کتێبخانه‌ی مه‌شێخه‌تی تورکیا

Hemin Omar AHMAD / هه‌مین عومه‌ر نه‌حمه‌د.....37-80

**DEWIRANÊ MODERNAN Ê EDEBİYATÊ ZAZAKÎ
SER YO ONAYÎŞO CEMATKÎ**

İbrahim DAĞILMA.....81-110

***DİLİNİ KESMEK: ORTAK ATASÖZLERİN HİKÂYELERİ:
FÂRSÎ-KURMANCÎ - ZAZAKÎ-9***

Hasan ÇİFTÇİ.....111-134

DÎWANÊ MELA MEHMET DEMİRBAŞ DI PÊĞEMBERÎ

Danyal APUHAN135-159

ده‌ستپێک له شیعری کلاسیکی کوردیدا (سالم) به‌ نمونه

نهره‌وان موحه‌مه‌د عوبه‌د / Arkhawan Mohammed OBED 161-205

MAMEKİYE DE DURİMÊ ZONÊ ZAZAKÎ

İlyas ARSLAN207-224

EDİTÖRDEN...

Değerli okurlar!

Bingöl Üniversitesi Yaşayan Diller Enstitüsü Dergisinin 13. sayısını akademik camiaya ve dergimizin okurlarına sunmanın mutluluğu içindeyiz. Dergimizin bu sayısında da tıpkı diğer sayılarda olduğu gibi farklı dil ve lehçelerden sosyal bilimlerin dil ve edebiyat sahasında çeşitli makaleler yayınlıyoruz.

Dergimizin birinci yazısı Fahri Karaca'nın *Berawirdkirinek li ser Qesîdeya Avê ya Fûzûlî û Helbesta Ey Av û Avê ya Feqîyê Teyranî ji Alîyê Hêmana Avê* ve adlı çalışmasıdır. Bu çalışmasında yazar Fuzulî'nin Su kasidesi ile Feqiyê Teyran'ın Su şiirini su unsuru açısından karşılaştırmaktadır.

İkinci yazı Hemin Omar Ahmad'ın *Rêberî Dosyeyî Kargêrî Zana û Nawardanî Kurd le Kitêbxaneyî Meşîxetî Tûrkiya* adlı bibliyografik çalışmasıdır. Ahmad bu çalışmasıyla 1800-1930 yılları arasında yaşamış ve Maşihat Arşivinde kayıtlı olan Kürt alim ve meşhurlarını gün yüzüne çıkarmaktadır.

Dergimizin üçüncü yazısı *Dewranê Modernan ê Edebiyatê Zazaki Ser yo Onayîşo Cematki* adlı çalışmadır. İbrahim Dağılma'nın bu çalışması modern Zaza edebiyatı dönemlerinin belirlenmesine yöneliktir.

Hasan Çiftçi *Dilini Kesmek: Ortak Atasözlerin Hikâyeleri: Fârsî-Kurmancî-Zazakî-9* adlı çalışmasında Kurmancî, Zazakî, Farsça ve Türkçe'de dil ile alakalı deyim ve atasözlerini ele almakta ve bu atasözlerine kaynaklık eden hikâyeler üzerinden ortak bir kültürel birikime vurgu yapmaktadır.

Diwanê Mela Mehmet Demirbaş dî Pêğemberi başlıklı yazı Danyal Apuhan'ın kaleme aldığı ve Mehmet Demirbaş'a ait olan elyazması divanında geçen Peygamberleri konu almaktadır.

Arkawan Mohammad Obed *Destpêk le Şiirî Klasîkî Kurdî da -Salim be Nimûne* adlı çalışmasında Güney Kurmancisi olarak da bilinen Sorani diyalektinde klasik şiirin öncüsü kabul edilen Salim'i konu almaktadır.

Dergimizin son makalesi de İlyas Arslan'ın kaleme aldığı *Mamekiye de Durimê Zonê Zazaki* adlı çalışma olup Mamekiye olarak adlandırılan Tunceli ili şehir merkezinde insanların kendi anadillerine yaklaşımları, istekleri anket tekniği kullanılarak anlaşılmaya çalışılmıştır.

Adı geçen değerli çalışmaların akademik dünyada ilgili göreceğini düşünüyor sonraki sayılarda benzer çalışmaların devamını umut ediyoruz...